

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 31. Provinciæ status.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

Philosophiam docendi munere, in Guairaniae subsidium properavit, quò antequàm perveniret, integri fermè pagi incolas à Paiaguais trucidatos, in libamentum Apostolicorum laborum, sepelivit. Reliqui, prout sese in decursu offerent, à me nominabuntur.

Sub finem anni, litteris Mutii Vitellesci Generalis cognitum est, Nicolaum Durandum Mastrillum, Petro Oniato in Peruviam revocato, suffectum esse. In cuius octennali praefectura quinque domicilia in Indorum terris de novo posita sunt, & totidem sedes in Hispanorum urbibus olim erectae, jura Collegiorum accepere, & nuperrimè Estecense Collegium conditum est. Adeò ut jam Provincia universim undecim Collegia, convictoria duo, tyrocinium unum, & tredecim apud Neophytos sedes, censeret. Oniatus, cum solummodo unum supra centum Socios ab decessore suo gubernandos suscepisset, centum & nonaginta quatuor, duplicato fermè numero, reliquit. Pleraque Collegia tripartitas quadripartitave Sodalitates computabat, in quibus selecti Hispani, Aethiopes, Indi, ac scholarum nostrarum auditores, discretis temporibus ad Virginis amorem & virtutum exercitationem informabantur. Cordubensis Academia florebat selectu Magistrorum & discipulorum solertia; nec deerant inter studia intercalares ad Indos missiones, & Aethiopum Catecheses, quibus juvenes nostri Apostolicis expeditionibus initiabantur. In caeteris Tucumaniae Collegiis fervebat domi forisque opus Apostolicum, magno semper animarum proventu. In Calchaquina valle duae sedes nuper positae nutabant, ob Calchaquinorum pertinax in Europæos odium, & quorundam in Indigenas nimiam dominationem, quibus accedebat gentis pervicacia, inolitos ritus obstinate retinentis. In Chiliensi regni metropoli perseverabat Rectorem agere Joannes Romæus, adeò integrâ famâ, ut inter innumeras calumnias, domesticis ac externis venerabilem se præbens, ingentem per se suosque colligeret messem animarum. Cuiusmodi Collegium, per regionem ducentis leucis variâ latitudine in longum protensam, Christophoro Deodato & Andrea Agricola Germano excursoribus, opima de demone spolia, multis Ethnicis baptizatis, identidem reportabat. In Araucana valle eadem erat, quæ à me sæpius descripta Sociorum solertia, & indigenarum perversitas: colligebatur tamèn ex spinoso petrosoque agro aliquantula seges, eò gratior, quò copiosioribus parta sudoribus. Socii Chiloenses, Melchior Vanegâ duce, pergebant inclarescere, continuâ navigatione octoginta Sacella in totidem vicis per insulas sparsis inspicientes. Sub finem Oniati Praefecturae, Joannes Pastor Marcello Lorenzana, Assumptionis Collegio & subcensitis Neophytorum oppidis hætenus præposito, ad regimen Collegii Cordubensis evocato, successit; cuius hortamenti non segniter responderant Socii latissimè disparati. Vacillabat tamen, ob mobilitatem & ferocitatem gentis, sedes apud Guaicuræos posita, quamvis eam fulcirent Apostolicis machinamentis Antonius Moranta & Josephus Oregius. In Guairania reliquis Sociis regendis Josepho Cataldino suffectus est Antonius Ruisius, qui aucto Sociorum numero, ex Oniati præscripto, in occasionem novorum oppidorum fundandorum intendebat. Octo inibi Socii erant, Antonius Ruisius Peruanus, Josephus Cataldinus in agro Romano natus, Simon Maçera Neapolitanus, Joannes Vasæus Tornacensis Gallo-belga, Didacus Salazarus & Franciscus Ortega Bærici, Franciscus Diastanius in Insulis Fortunatis, & Christophorus Mendoça in Peruviae montibus orti, tam animis uniti, quàm nationibus dispares. Ad Paranam & Urvaicam pari ferè numero & disparitate nationum rem Christianam promovebant Didacus Boroa Castellanus, Rochus Gonsalvius Paraguarientis, Claudius Ruiër Burgundus, Thomas Urvenia Castellanus, Alfonsus Aragona Neapolitanus, Franciscus à Valle Lusitanus, Petrus Romerus Hispali natus, quibus accessit Ludovicus Bergerus è Gallo-belgica advectus, pingendi & ad modulos canendi arte peritus, qui unanimes per egregia facta, reducendis ad oppida Barbaris, Christianum Hispanicumque dilatabant imperium. Atque ut hoc temel dicam, conducibile videtur Evangelio prædicando adhiberi, sine discretione nationum, quos Deus ipse elegerit, cum ipse disertè pronunciet: *Non vos me elegistis,*

sed

CAPUT
XXXI.
Provinciae
status.

Sedes.

Sodalitates.

Munia.

Socii.

Parvarum
nationum
Sociorum
concordia.

Utilitas.

sed ego elegi vos, ut eatis, & fructum adferatis: nec nostrum sit alligare spiritum Domini. Super hæc usu compertum est, eam nationum mixturam, ut in exercitiis, sic in expeditionibus Apostolicis ad æmulationem multum prodesse. Paranaenses Socii, Didaco Boroâ præcipuo motore, Acaraenses & Iguacuanos Ethnicos proximam conversionis spem ostentantes, ad foundationem novorum oppidorum sollicitabant. Rochus Gonsalvius & Alfonso Aragona minori spe, pari tamen conatu, Urvaicensibus pertinaciter reluctans insistebant: sed spem disparem æqualibus pænè successibus coæquatam brevi videbimus. Cæterum Provincialis Petrus Oniatus Collegiorum mores, & studiorum leges, ad Instituti nostri normam reduxit, & pro Neophytorum oppidis utiles ordinationes condidit; adeo ut fama fuerit, multorum approbationibus celebrata, Didacum Torres Provinciam fundasse, & Petrum Oniatum ordinasse.

*Petri Oniati
cõmendatio.*

